

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ. —ಕುಂದಾಪುರ ಹಾಗೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಕೂಡ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಸಚಿವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ವೆಸ್ಟ್‌ಮನ್ ಫಾಟರ್ಸ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೀರಿ, ತಾವು ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವ ಹಣ ಸದುವಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ರಾಧೋಡ್. —ಈಗ ಕಳೆದ ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್. —ತಾವು ಒದಗಿಸಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ “ಸ್ಕೀಂ ಫಾರ್ ವೈನಾಪಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್” ಎಂದು ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಈ ಸ್ಕೀಂನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ರಾಧೋಡ್. —ನಮ್ಮ ಹಣದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೆಸ್ಟ್‌ಮನ್ ಫಾಟರ್ಸ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ. —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಂ. ೩೯೮ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ಪರವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. —ಆಗಬಹುದು. ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬಹುದು.

Survey on Rural Indebtedness

398. SRI M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—Will the Minister for Co-operation be pleased to state.—

(a) whether any survey has been conducted in respect of rural indebtedness;

(b) if so, the amount of rural indebtedness as on 1st January 1977 or any other date when the survey is conducted;

(c) what has been the lending by institutional organisations, (nationalised and Commercial Banks, Co-operative Societies, etc.)

(d) the steps the Government has taken in order to fill the gap between lending by institutional organisations and non-institutional borrowings so that relief is given to the rural poor?

SRI K. H. RANGANATH (Minister for Co-operation). —

(a) Yes; by Reserve Bank of India.

(b) Rs. 310.2 crores as on June 1971.

(c) Advances for agricultural purposes are as under. —

(i) By Commercial Banks Rs. 137.95 crores as on 24th September 1976.

- (ii) By Co-operative Societies Rs. 89.21 crores from 1st July 1975 to 30th June 1976 and Rs. 66.13 crores from 1st July 1976 to 28th February 1977.
- (d) (i) Co-operative Societies have been re-organised to make them viable units.
- (ii) Co-operative Societies Act has been amended providing for automatic membership of persons in Primary Agricultural Credit Societies and Land Development Banks.
- (iii) 99 Farmers Service Societies and 90 Sericulture-cum-Farmers' Service Societies have been set up.
- (iv) 3 Rural Banks have been set up.
- (v) Rural Credit Programme of 200 crores has been drawn up for implementation during the period 1st July 1976 to 30th June 1977.
- (vi) A programme of providing Rs. 6.20 crores for meeting needs of consumption purposes of poorer people has been drawn up.
- (vii) The differential interest rates scheme has been extended to the whole State.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ. — ಗ್ರಾಮೀಣ ಇನ್‌ಡೆಬ್ಟೆಡನೆಸ್ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರೂ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಒಡೆತನವಿದಾರರು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ.

† SRI K. H. RANGANATH.—Rural indebtedness as on 1st January 1971 is Rs. 310 crores and between 1961 and 1971 it was Rs. 360 crores i.e. 50 crores more. The break-up of this figure is: cultivators 276.7 crores, agricultural labourers 18.5 crores, artisans 2.3 crores and other non-cultivators 12.7 crores. In terms of percentage it is 9.2%, 6%, 0.7% and 4.1% respectively. Cultivators includes small farmers but that bifurcation is not available as at present. Out of this, rural debt liquidated as a result of State legislation would cover about Rs. 116 crores.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ. — ಗ್ರಾಮೀಣ ಘನಪರಿಹಾರ ಕಾಯಿದೆಯನ್ವಯ ೧೦೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಸ್ವಾಮಿ ? ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರಿನವರು ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುತಾಪ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆ ? ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇನ್ನು ವೀಕರ್ ಸಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಋಣ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯಿದೆಯನ್ವಯ ಅವರಿಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್‌ಸಮೆಷನ್ ಲೋನ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಿವರಾಮ್ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಲೇಬರ್‌ಸ್‌ ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗತಕ್ಕಂಥವರೂ ೫,೩೪ ೦೦೦ ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಲಾ ೧೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಲೋನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಪುನರ್ ರಚನೆಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಅದರ ಮುಖಾಂತರವೂ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲೋನ್ ಕೊಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ೧೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟು ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹೇರದುದಾರಾಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಷೇರಿನ ಬೆಲೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಈ ರೀತಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಷೇರು ಹಣ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಿವಾಲ್ವಿಂಗ್ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ೭೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ೫,೩೪,೦೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ೧,೭೫,೦೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಈ ಫಂಡಿನಿಂದ ೪,೯೫,೦೦೦ ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಕ್ಕುಮಾ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖಾಂತರವೂ ಲೋನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸಾಲವನ್ನು ೧೨ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಇದು ಜೂನ್ ಒಂದನ್ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದಲೇ ಹಕ್ಕುಮಾ್ ಆಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ಕೊಡು ತಿರುವುದನ್ನು ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಮಗೆ ಹಣದ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ರಿಸೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಂಪ್ರೋವೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ೧೭೭ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ೧೨೪ ತಾಲೂಕುಗಳೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ನಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕವೇ ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ, ಯಾವ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒಳಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ವಯ ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನೀವೇ ನೇರವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಸ್ವಾಮಿ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೋಗಿ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಎಂದು ಗ್ರಾಮ ದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುತಕ್ಕದನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ, ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ, ಮತ್ತು ವಿಲೇಜ್ ಲೆವೆಲ್ ವರ್ಕರ್‌ಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಮತ್ತು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸುವಂಥಾ ದ್ದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಾದರೆ ೨೬,೦೪,೦೦೦ ಮೆಂಬರ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ೧೦ ಲಕ್ಷ ೨೫ ಸಾವಿರ ಜನ ಹೊಸದಾಗಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ೨ ಲಕ್ಷ ೪೧ ಸಾವಿರ ಜನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದು ೨ ಕೋಟಿ ೮೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಇದರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸ ಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮಂಗಳ ರಾದ ಜನರನ್ನು ಕೆಲವು ಜನರು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರದೋ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಒತ್ತಿಸಿ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಈ ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ತಾವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸಾಲದಿಂದ ಋಣಮಂತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಗತ. ಹಾಗೆಯೇ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಬಡವರ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸೂಸೈಟಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರನ್ನು ಋಣಮಂತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಆ ಸಾಲವನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಕೊಯಮತ್ತೂರಿನ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ನೋಟುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿಸಿ ಅವರ ಮುಖಾಂತರವೇ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಂಖಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಥಾ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹೆಲ್ಪ್ ಏನಿಸ್ಸರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಾವು ನೀವು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವರು ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು. ಅವರು ಅಧಿಕಾರ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರ ಶೇಖರ್.—ತಾವು ಋಣಪರಿಹಾರ ಕಾನೂನು ತಂದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಜನ ಋಣಮಂತ್ರರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಜನ ಬಹಳ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅದನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

MADAM SPEAKER.—Now Questions are over.